AH 643
2026Z20900

Antwoord van minister Herbert (Economische Zaken en Klimaat), mede namens de ministers van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en Infrastructuur en Waterstaat en de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat (ontvangen 16 november 2026)

Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2026-2027, nr. 420

1

Bent u bekend met het artikel “Katwijk kan haast geen nee zeggen tegen komst van enorme pillenfabriek” in Trouw?

Antwoord

Ja

2

Klopt het dat er vanuit de Rijksoverheid en door ministers druk is uitgeoefend op gemeente Katwijk en wethouders om te zorgen dat de pillenfabriek in Katwijk wordt toegelaten? Hebben ministers hierover gebeld met Katwijkse bestuurders zoals in de krant staat? Zo ja, wat hebben de ministers aan de gemeente Katwijk gevraagd? Zo nee, hoe is dit wel gegaan?

Antwoord

Er heeft, conform de gebruikelijke gang van zaken bij potentiële grote investeringen, overleg plaatsgevonden tussen betrokken overheden en instanties.

De gemeente Katwijk, de provincie Zuid-Holland en de Rijksoverheid hebben in 2025 een eerste overleg gehad toen de mogelijke vestiging van het farmaceutische bedrijf in Katwijk zich daadwerkelijk aandiende. Sindsdien heeft er met regelmaat overleg plaats gevonden. De partijen hebben vervolgens afspraken gemaakt over de integrale opgave van Zijlhoek- de Woerd - en de ruimtelijke samenhang met andere gebiedsontwikkelingen – als een daadwerkelijke vestiging aan de orde zou komen. Er is dus geen druk uitgeoefend op de gemeente Katwijk.

3

Waarom is in de bestuurlijke afspraken als voorwaarde opgenomen dat Eli Lilly zich daadwerkelijk in Katwijk vestigt? Welke overwegingen zijn daarbij gemaakt en wie is daarbij betrokken geweest? Op welke wijze is rekening gehouden met

belangen van omwonenden, gezondheid, natuur en milieu? Kunt u per rijksbijdrage en per overige afspraak uiteenzetten welke gevolgen het heeft als Eli Lilly zich niet in Katwijk vestigt, waaronder welke bijdragen en afspraken in dat geval vervallen, worden gewijzigd of onverkort van kracht blijven?

Antwoord

Het kabinet heeft, in nauwe samenwerking met de gemeente Katwijk en de provincie Zuid-Holland, bestuurlijke afspraken gemaakt betreffende de integrale gebiedsontwikkeling. Financiële afspraken zijn daar een onderdeel van. Uw Kamer is daarover geïnformeerd bij brief van 18 juni jl. (Kamerstuk 32637, nr. 761)

De vestiging van Eli Lilly versterkt het Nederlandse Life Sciences & Health-ecosysteem en vergroot onze strategische positie binnen de EU op het gebied van leveringszekerheid van geneesmiddelen. Het toont tevens aan dat Nederland een aantrekkelijk investerings- en vestigingsklimaat biedt. Voor de regio betekent dit een economische impuls met nieuwe banen en kansen voor het versterken van het Leiden Bio Science Park en ondernemers.

Gezien het nationale en regionale (economische) belang van Eli Lilly heeft het kabinet besloten om mee te investeren in de (regionale) mobiliteitsoplossingen. Voorwaarde hiervoor is dat Eli Lilly zich daadwerkelijk in Katwijk zal vestigen, omdat de vestiging van het bedrijf een belangrijk onderdeel is van de integrale gebiedsontwikkeling.

In het proces rond de aanvraag van en het proces richting de omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA) zijn de belangen vanuit omwonenden, gezondheid, natuur en milieu meegewogen volgens de regels van de Omgevingswet en de beleidsuitgangspunten van de gemeente Katwijk.

Indien Eli Lilly zich niet in Katwijk vestigt, kunnen (delen van) de bestuurlijke afspraken door betrokken partijen worden opgezegd. Delen van de financiële afspraken die specifiek aan de vestiging van Eli Lilly zijn gebonden, komen dan te vervallen.

4

Waarom zijn rijksmiddelen voor bereikbaarheid en afspraken over woningbouw gekoppeld aan de vestiging van één individueel bedrijf, terwijl de bestuurlijke afspraken zelf ook spreken over autonome verkeersgroei en over de reeds bestaande woningbouwopgaven in Valkenhorst en Zijlhoek-De Woerd?

Antwoord

Zie voorgaande antwoorden 2 en 3.

5

Kunt u zich voorstellen dat dit als een vorm van chantage wordt gezien door inwoners van Katwijk? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

De samenwerking tussen overheden vindt plaats op basis van gelijkwaardigheid en wederzijds overleg, waarbij afspraken in onderling overleg zijn gemaakt.

6

Klopt het dat tijdens het overleg met de gemeente Katwijk de mogelijkheid aan de orde is geweest dat de Rijksoverheid of de provincie Zuid-Holland bevoegdheden zou inzetten indien de gemeente niet zou meewerken aan de vestiging van Eli Lilly? Zo ja, wanneer is dit besproken, door welke vertegenwoordigers van het Rijk en op welke wettelijke bevoegdheden werd daarbij gedoeld?

Antwoord

De gemeente Katwijk is het bevoegd gezag om een vestigingsbesluit te nemen over het stellen van voorwaarden aan vestiging en verlenen van de benodigde vergunningen voor de vestiging van Eli Lilly mede met het oog op de belangen van (toekomstige) bewoners van Katwijk. De rijksoverheid en provincie Zuid-Holland zijn niet in die bevoegdheid getreden.

7

Kunt u in het kader van artikel 68 van de Grondwet een overzicht geven van de contacten die bewindspersonen, secretarissen-generaal, directeuren-generaal en andere vertegenwoordigers van het Rijk in maart en april 2025 met het gemeentebestuur van Katwijk hebben gehad over de mogelijke vestiging van Eli Lilly, inclusief datum, deelnemers en onderwerp van het contact? Bent u bereid de bijbehorende verslagen, e-mails en andere bestuurlijke stukken aan de Kamer te verstrekken?

Antwoord

Op 16 april 2025 is het Comfort Letter project Goya ondertekend die de intenties bevatten rond de vestiging van Eli Lilly in Katwijk. De ondertekening van de Comfort Letter is de uitkomst van verscheidene gesprekken die - in verschillende samenstellingen – gevoerd zijn tussen vertegenwoordigers van de gemeente Katwijk, de provincie Zuid-Holland, het ministerie Economische Zaken, het ministerie Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. De Comfort Letter is openbaar. De door u

gevraagde informatie overlapt met een lopend WOO-verzoek. Gelet op de benodigde zorgvuldigheid, zal het kabinet u de gevraagde informatie spoedig doen toekomen, als onderdeel van de openbaar te maken stukken op basis van het WOO-verzoek. Er wordt gestreefd naar het spoedig openbaar maken van de resultaten van het verzoek en de Kamervraag. Het kabinet zal gelijktijdig een afschrift van deze stukken naar de Kamer sturen.

8

Op welke informatie baseerde u aanvankelijk de verwachting dat de vestiging van Eli Lilly een belangrijke onderzoeks- en ontwikkelingscomponent zou bevatten? Wanneer werd u ervan op de hoogte dat informatie van Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA) volgens het college van Burgemeester en Wethouders van Katwijk juist leek te wijzen op “veel productie en weinig Research & Development”, en heeft dit geleid tot een herbeoordeling van de meerwaarde van de vestiging voor het Leiden Bio Science Park?

Antwoord

De vraag van Eli Lilly was om een passende locatie te vinden om een productiefaciliteit te realiseren om de werkzame stof (Active Pharmaceutical Ingredient; API) te kunnen aanvoeren en verwerken tot het eindproduct pillen en capsules.

De komst van een hoogwaardige productiefaciliteit als deze zorgt voor een verbreding van het Nederlandse Life Sciences & Health (LSH) ecosysteem op het gebied van geneesmiddelontwikkeling en productie. Nederland behoort tot de middenmoot op het gebied van geneesmiddelenproductie. Het toevoegen van een geneesmiddelproductie locatie is zeer waardevol in het bredere ecosysteem. Hiermee wordt de gehele waardeketen van R&D tot en met productie in dit ecosysteem versterkt.

9

Klopt het dat onder de Omgevingswet afzonderlijk toestemming kan worden verleend voor het realiseren van een industrieel gebouw, terwijl nog geen definitief besluit is genomen over de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteiten waarvoor dat gebouw is bedoeld? Zo ja, acht u het wenselijk dat hierdoor een megafabriek reeds grotendeels of geheel kan worden gebouwd voordat vaststaat dat het beoogde productieproces milieurechtelijk kan worden toegestaan? Welke mogelijkheden heeft u om de bouw op te schorten tot een besluit is genomen over de milieuvergunning, in het licht van de zorgen van de inwoners van Katwijk?

Antwoord

Als een project betrekking heeft op meerdere activiteiten die onder de Omgevingswet vallen dan kunnen de benodigde vergunningen voor die

activiteiten los van elkaar of gezamenlijk worden aangevraagd. De aanvrager kan zo zelf de volgorde en de combinatie van het indienen van aanvragen bepalen.

Dus als de omgevingsvergunning voor bouwen op grond van de Omgevingswet is verleend, kan in principe met het bouwen van het bouwwerk gestart worden. De gemeente is het bevoegd gezag voor het verlenen van de genoemde omgevingsvergunning voor het bouwen.

De gemeente heeft bij de beoordeling van deze BOPA vergunning, ook getoetst op haalbaarheid en aannemelijkheid van het toekomstige gebruik (de Milieubelastende Activiteit) op basis van informatie uit de “goede onderbouwing van de effecten op de fysieke leefomgeving”. Op basis van de aard van de daadwerkelijke aangevraagde milieubelastende activiteit wordt bepaald welk bestuursorgaan als bevoegd gezag optreedt voor de behandeling van de vergunningaanvraag. Het betreft een regulier proces voor een milieubelastende activiteit.

10

Deelt u de zorgen van omwonenden over het grote waterverbruik van de beoogde fabriek van Eli Lilly, mede gezien de bestaande druk op de drinkwatervoorziening in de regio? Kunt u schetsen hoeveel water de megafabriek gaat verbruiken en hoeveel huishoudens met die hoeveelheid zouden kunnen worden voorzien?

Antwoord

Bij drinkwaterbedrijf Dunea is een aanvraag ingediend voor een nieuwe aansluiting met een capaciteit van 778 m³ per dag, een hoeveelheid die gelijkstaat aan het verbruik van zo'n drieduizend huishoudens per dag. Dunea heeft getoetst of deze vraag binnen de bestaande capaciteit past, waarbij ook nadrukkelijk rekening is gehouden met de geplande woningbouw in de regio. De conclusie is positief, onder strikte voorwaarden. Daaronder vallen bijvoorbeeld zuinig watergebruik, hergebruik en het geven van prioriteit aan huishoudens in tijden van droogte.

11

Hoe wordt geborgd dat het watergebruik van de fabriek niet ten koste gaat van de drinkwatervoorziening voor inwoners, natuur, woningbouw en andere maatschappelijke functies, en dat lozingen van proces- en afvalwater geen negatieve gevolgen hebben voor de waterkwaliteit?

Antwoord

De drinkwaterbedrijven zijn verantwoordelijk voor de levering van drinkwater aan hun klanten. Het Hoogheemraadschap Rijnland is bevoegd gezag voor het verlenen van de watervergunningen voor lozing van proces- en afvalwater. Iedere vergunning wordt zelfstandig beoordeeld en moet voldoen aan de daarvoor geldende eisen en normen. De installaties kunnen pas in gebruik worden genomen nadat alle benodigde vergunningen zijn verleend. Bij de verdere uitwerking beoordeelt het bevoegd gezag op waterkwaliteit, het lozen van gezuiverd proceswater op oppervlaktewater, de nabijheid van KRW-waterlichamen en de keuze van het lozingspunt. Het zuiveren van het afvalwater is onderdeel van de fabriek. Een deel van het gezuiverde afvalwater zal worden hergebruikt (ter besparing van drinkwater) en het restant wordt geloosd op het oppervlaktewater. Het lozingspunt mag alleen worden gerealiseerd na toetsing en instemming van het bevoegd gezag.

12

Hoe beoordeelt u de zorgen van omwonenden over de mogelijke gevolgen van luchtverontreiniging, chemische emissies, geluid, geur en andere milieubelasting van de megafabriek voor hun gezondheid en leefomgeving, in het bijzonder voor kinderen en toekomstige bewoners van Valkenhorst? Bent u bereid te bevorderen dat vóór ingebruikname een onafhankelijke nulmeting wordt uitgevoerd?

Antwoord

Het kabinet hebben alle begrip voor de vragen en zorgen van omwonenden over de vestiging van een nieuw bedrijf in hun omgeving. Het bedrijf heeft ter onderbouwing van de BOPA een “goede onderbouwing van de effecten op de fysieke leefomgeving” opgesteld. Deze onderbouwing is door de gemeente als bevoegd gezag, getoetst en de BOPA is verleend. Het bedrijf zal de vergunningaanvraag van de Milieubelastende Activiteit indienen en gaat een vrijwillige milieueffectrapportage (MER) opstellen.

Uit de beoordeling in het kader van de BOPA blijkt dat de milieubelasting binnen wettelijke normen blijft en er geen sprake is van overschrijding van grenswaarden voor geluid, luchtkwaliteit, geur en externe veiligheid, en er geen sprake is van overschrijdingen door effecten op Natura 2000-gebieden.

De vergunning voor de Milieubelastende Activiteit moet nog worden aangevraagd. In een omgevingsvergunning MBA worden op basis van wet- en regelgeving concrete en juridische afdwingbare voorschriften opgenomen over wat een bedrijf wel niet mag doen op het gebied van milieu.

13

Begrijpt u de zorgen van omwonenden over de opslag en het gebruik van grote hoeveelheden brandbare en andere gevaarlijke stoffen op een locatie nabij bestaande en toekomstige woongebieden en recreatievoorzieningen? Hoe wordt gewaarborgd dat gedurende de gehele bedrijfsduur onafhankelijk wordt gecontroleerd op de hoeveelheden gevaarlijke stoffen, de Seveso-drempelwaarden en de naleving van veiligheidsvoorschriften, en dat omwonenden vooraf duidelijk weten wat zij bij een calamiteit moeten doen?

Antwoord

Als gezegd, het kabinet heeft alle begrip voor de vragen en zorgen van omwonenden over de vestiging van een nieuw bedrijf in hun omgeving. Naleving is altijd de primaire verantwoordelijkheid van het bedrijf. De Omgevingsdienst beoordeelt in mandaat van het bevoegd gezag aanvragen voor vergunningen en voert periodiek toezicht uitvoert. Onderwerpen zoals gevaarlijke stoffen zijn altijd onderdeel van de toetsing van de vergunning en de project-mer beoordelingsplicht.

14

Bent u bereid om te overleggen met gemeente Katwijk en haar inwoners om te kijken of de komst van de megafabriek alsnog moet worden voorkomen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Op basis van uitgebreide en grondige analyses en de toetsing op de aanvraag van de BOPA blijkt dat deze hoogwaardige productiefaciliteit op het bedrijventerrein van Zijlhoek-De Woerd kan worden gevestigd. Het betreft een normale aanvraag van een BOPA, de Rijksoverheid is geen bevoegd gezag voor het verlenen van de vergunningen.

15

Kunt u deze vragen één voor één en met spoed beantwoorden, gezien het besluitvormingsproces?

Antwoord

Het kabinet zal de Kamer zo snel mogelijk de antwoorden op de vragen doen toekomen.